REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia.
BRAŞOV, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAŢIUNE în Braşov şi la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-riĭ de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-niĭ colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 61. — Braşov, Joi 16 (29) Martie. — 1900.

Pressa maghiară şi pacea.

Noutatea cea mai próspĕtă, ce o primim dela Budapesta este, că la propunerea contelui Albert Apponyi s'a pus în lucrare un nou plan, ce are de scop a câştiga pentru naţiunea maghiară bunăvoinţa şi simpatiile popórelor streine, de care are tocmai acum aşa mare lipsă.

E vorba de o organisaţiune a pressei maghiare în interesul păcii universale. Ideia şi planul acestei acţiunĭ le-au conceput, cum am dis, numitul conte, care de un timp încóce s'a pus cu atâta zel în fruntea grupului deputaţilor maghiarĭ ai uniunei interparlamentare de pace.

Avem, dice el, reuniunĭ carĭ propagă pacea, şi parlamentele iau în apĕrare ideia de pace. Numai pressa n'are parte la acéstă operă, şi totuşĭ numai pressa este în stare de a lăţi acea ideiă de pace, ce a formulat'o atât de înţelept conferenţa din Haga, în cercurĭ mai estinse. Acésta menire o are cu deosebire pressa cotidiană, care se ocupă de tóte cestiunile de interes public.

Revistele, carĭ stăruie pentru problema de pace, nu sunt de ajuns, căcĭ au puţinĭ cetitorĭ, carĭ şi aşa sunt câştigaţĭ pentru ideiă; ea mai este bănuită şi de utopism. De aceea apeléză la pressa maghiară sĕ se organiseze în acest spirit şi la viitórea conferenţă interparlamentară dênsul, Apponyi, va suleva cu tótă seriositatea ideia sĕ se formeze în tóte statele asemenĭ organisaţiunĭ ale pressei, între carĭ va forma primul grup „uniunea de pace a pressei ungurescĭ“. Astfel pressa va lăţi în massele poporului ideia de a-se aplana pe cale pacinică tóte conflictele internaţionale în aceeaşĭ mĕsură, în care diferitele grupurĭ interparlamentare ale uniunei de pace lucréză pe terenul parlamentelor.

Apponyi a mers, cu planul şi cu statutele pentru organisaţiune gata, la clubul diariştilor din Peşta şi a ţinut un discurs de o oră, după care ideia şi statutele au fost primite fără discusiune şi s'a şi procedat la constituirea nouei uniunĭ de pace a pressei ungurescĭ alegêndu-se ca preşedinte Moritz Jokai.

Ideia este cât se póte de frumósă şi salutară. Dér orĭ şi cine, care cunósce mai de-aprópe pornirile pressei maghiare şi sentimentele ei de umanitate şi de dreptate din practică, se va mira de cutezarea, ce o are a voi sĕ figureze ca iniţiatóre a unei acţiunĭ internaţionale, ce are de scop aplanarea conflictelor dintre popóre. Căcĭ după judecata minţii sănĕtóse, se aştéptă dela acela, care vré sĕ se facă propagator a unor nisuinţe ideale, ca aceea a delăturării conflictelor sângeróse dintre popóre prin judecată echitabilă şi dréptă, ca el însu-şĭ sĕ fi dat mai înainte probe vĕdite, că, cel puţin în cercul influinţei şi al puterii sale proprii, scie sĕ apreţieze de fapt marile principii ale echităţii şi ale dreptăţii.

Ce va dice însĕ lumea cea mare când va vedé, că tocmai pressa maghiară, care de decĭ de anĭ n'a făcut alta, decât a sâdi ură şi discordiă între naţionalităţile din propria-i patriă şi de a aţîţa mereu puterea publică în contra lor, vré acum de-odată sĕ ia rolul de cel mai fervent apostol al păcii universale?

De nenumĕrate orĭ s'a dat espresiune în colónele diarelor maghiare dorinţei, ca pacea generală sĕ fiă susţinută şi sĕ dureze cât mai lung, cu motivarea specială, că în casul acesta s'ar puté duce la sfîrşit planul de a maghiarisa popórele nemaghiare din acest stat, prin care se calcă faţă cu acestea şi echitatea şi dreptatea şi umanitatea.

Ventilatu-s'au aceste pornirĭ barbare chiar şi în sînul conferenţelor de pace interparlamentare. Décă însĕ li-a succes membrilor maghiarĭ ai acestor conferenţe de-a paralisa o eventuală enunciare a lor în causa naţionalităţilor asuprite din Ungaria, pe cuvênt de neamestec în afacerile interne ale statelor, sĕ nu crédă, că popórele străine au scăpat cu totul din vedere situaţia asuprită, în care se află aceste popóre.

Ţînta, ce o are acţiunea de pace a lui Apponyi de a câştiga simpatiile popórelor străine pentru mica naţiune maghiară, nu va puté fi ajunsă în asemenĭ împrejurărĭ, decât numai, décă Ungurii vor da mai înainte dovedĭ vĕdite, că sunt vrednicĭ de aceste simpatii, prin întroducerea în Ungaria a unui regim cinstit de dreptate şi de libertate, care sĕ facă sĕ înceteze mai întâiŭ nemulţumirea şi discordiile dintre popórele dinăuntru.

Burii şi mijlocirea de pace.

Causa mijlocirii de pace, ce au cerut'o şi o doresc Burii vĕdênd, că totuşĭ nu pot resista pentru durată puterii cutropitóre engleze, stă cât se póte de rĕu.

Adresatu-s'a guvernul din Transvaal şi cel din Oranje mai cătră tóte puterile marĭ ale Europei, ne mai vorbind de America de Nord, asupra căreia se îndreptară mai întâiŭ privirile Burilor, cu rugarea de-a mijloci în conflictul nenorocit al lor cu Englitera. Paşii aceştia, mai ales după-ce s'a făcut cunoscut refusul Angliei de-a întra în tratărĭ de pace pe basa recunóscerei independenţei republicelor sud-africane, au rĕmas fără nicĭ un resultat.

Germania a fost rĕspuns, că numai atuncĭ va puté sĕ intervină ca mijlocitóre, décă ambele părţĭ beligerante vor cere acéstă. Intr'aceea Anglia s'a pronunţat categoric contra unei păcĭ echitabile, cu lozinca: *subjugore* şi supunere necondiţionată, la care au rĕspuns Krüger şi Steyn cu strigătul: *libertate* orĭ mórte. După acea declaraţiă categorică a guvernului engles, tóte puterile, la carĭ s'au adresat Burii, li-au rĕspuns, că nu pot face nimic pentru ei, după-ce însă-şĭ Anglia refusă de-a încheia pace, dér le doresc Burilor, ca sĕ-şĭ vadă realisată cât mai curênd dorinţa. Ce era sĕ facă atuncĭ statele micĭ, ca Belgia, Elveţia şi Olanda, décă nu tot aceeaşĭ?

Burii însĕ au dovedit, că sunt ómenĭ tenacĭ şi decĭ cu tótă situaţia desperată pentru pacea, cum ar dori o ei, continuă cu încercările lor pretutindenĭ. Mai în urmă a fost la Roma trimisul statului Oranje din Haga, Dr. Müller, dér ministru de esterne italian, marchisul Visconti-Venosta, i-a dat cam acelaşĭ rĕspuns, ce l'au primit Burii dela Berlin şi dela Viena dicênd, că nu e în posiţiă de-a face guvernului engles nicĭ o propunere pentru restabilirea păcii. Era vorba, că va merge o deputaţiune bură la Petersburg la Ţarul, dér până acum acésta nu s'a realisat încă. Guvernul rusesc a declarat în mod oficial, că vré sĕ fiă şi mai departe neutral, dér în cestiunea păcii domnesce la Petersburg încă o tăcere semnificativă.

Nu de mult un colaborator al fóiei berlinese „Tägliche Rundschau“ a avut în Bruxella o convorbire cu cunoscutul representant al Transvaalului Dr. *Leyds*. In acésta convorbire s'a discutat şi de tratările de pace. Dr. Leyds a declarat, că Burii nu vor primi în nicĭ un cas condiţiunĭ, ce li-ar interdice ca pe teritoriul, ce le va rĕmâné, sĕ-şĭ pótă desvolta după propria chibzuinţă forţele militare şi de apĕrare a ţĕrii. Etă părţile principale ale convorbirei:

La întrebarea, décă Burii nu s'ar mulţumi totuşĭ c'o independenţă de stat pe jumĕtate, cum o are Canada? — Dr. Leyds rĕspunse:

„Burii, puşĭ în posiţia Canadienilor, ar fi supuşĭ Angliei, şi în acest raport nu vor întra nicĭ-odată Burii din Transvaal şi Oranje. Se vede acum, dise, cum se introduce stăpânirea englesă. Declararea din proclamaţia cea mai nouă a generalului Pretymann, că ţinuturile acelor Burĭ din

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Influenţa culturei grecescĭ
în Muntenia şi Moldova.

(Urmare).

Poporul românesc a fost tot aşa de religios, ca tóte popórele din evul mediu, cu o nuanţă caracteristică şi anume, că nicĭ un popor din Europa nu şĭ-a dat póte séma mai bine de caracterul *sfinţeniei* în ea însa-şĭ, şi ca probă că lucrul stă astfel este, că Românii n'au nicĭ un sfânt eşit din némul lor. Ce? Óre numai pe celelalte popóre le-a învrednicit Dumnedeu cu darul sfinţeniei, escludĕnd pe Românĭ? „Dér Dumnedeu, carele este Tatăl tuturor, nu privéză pe nicĭ un popor de darul sfinţiei sale“ dice Dositeiu în prológele sale. Dér óre nu ómenii proclamă de sfinţĭ pe semenii lor? şi *vox populi vox Dei*. In Rusia se proclamau sfinţĭ pe fiă-care di, aşa că a trebuit ca Ţarul sĕ dea un ucaz, ca astfel sĕ opréscă canonisarea de sfinţĭ. Grecii la rêndul lor făceau sfinţĭ din interes naţional (vedĭ *Νεο Μαρτιρολόγιον*) Românii însĕ, deşi fórte religioşĭ, se feresc de acest lucru, cu tóte că au destule esemple în istoria lor politico-religiósă, un esemplu: Fiiĭ lui Brâncoveanu au fost decapitaţĭ, fiind-că n'au vrut sĕ se facă, mahomedanĭ; gânditu-s'a cineva sĕ-i trécă în numĕrul sfinţilor? Nu. In Grecia, Constantin Brâncoveanu şi fii sĕi ar fi fost martirii creştinătăţei şi ai naţionalităţii grecescĭ. Dintre Românĭ nu s'au găsit nicĭ unul, care sĕ propună sĕ li-se ridice o statuă măcar.

Décă Românii au fost atât de sgârcitĭ în materiă de raiŭ — cum fórte just se esprimă d-l Haşdeu, — apoi ei au cădut în cealaltă extremitate, că considerând *sfinţenia* în cea mai înaltă accepţiune, au considerat de *sfinţĭ* şi pe ómenii carĭ erau în jurul séu prin apropierea ei. Sĕ mĕ esplic. Este în deobşte cunoscut, de ce înaltă consideraţiune s'au bucurat şi se bucură încă sfintele Locurĭ unde a trăit, predicat, murit şi înviat Mântuitorul, din partea întregei creştinităţĭ, şi cu atât mai mult cu cât „Sfintele Locurĭ“ erau sub Turcĭ. Românii s'au deosebit de celelalte popóre prin faptul, că în loc sĕ considere de sfinte numai „Locurile“, ei au considerat de sfinţĭ şi pe călugării dela acele „Locurĭ“ şi de prin împrejurimĭ.

In astfel de disposiţiunĭ sufletescĭ aflându-se Românii, se închinau c'o deosebită pietate şi veneraţiune la orĭ-ce faţă bisericéscă, care venea de pe acolo.

Patriarchiele Orientului Ortodox fiind reduse de Turcĭ la cea mai tristă stare, fac apel la Românĭ pentru patronagiu şi milă şi domnitorii Românĭ „iubitorĭ de călugărĭ“ au bunul simţ de a primi, rĕspundênd la apelul lor cu o darnicia „împĕrătéscă“, din care causă avtenţii românĭ au început a fi consideraţĭ ca urmaşii vechilor împeratorĭ bisantinĭ. Cererile de milă se inteteţesc necontenit, aşa că călugării încep a năvăli în Ţĕrile Române din tot Orientul: dela Ierusalim şi Antiochia, din Alexandria (Egiptului) şi muntele Sinai (al Arabiei), de prin „Anadolia“ şi Kilikia, de prin Iviria şi Celesiria, de prin Pogoniana şi de pe la „Rumeli“, nu mai vorbesc de „Sfetagora“ şi de Constantinopol, căcĭ de aicĭ erau mai aprópe. Românii îi primesc cu dragoste şi le închină avutele lor mănăstirĭ. Dér urmaşii acelor miluiţĭ uită repede binefacerile primite şi în scurt timp din miluiţĭ devin poruncitorĭ în propria nóstră casă; din prigoniţĭ prigonitorĭ şi din protectorĭ stăpânĭ adevĕraţĭ, şi ca consecinţă fatală ne grecisézá biserica, societatea şi şcóla în elementele lor superióre. Astfel grecismul servesce ca element disolvant în contra limbei slavone, care cade din biserica română, dér care se menţine cu încăpăţinare în cancelariile domnescĭ.

Pe când călugării grecĭ cucereau ţĕrile Române pe calea religiósă, nimicind cărţile şi alungând pe de o parte limba slavonă, ér pe de altă împedecând desvoltarea limbei românescĭ prin întroducerea limbei grecescĭ în biserică, elementul grecesc laic cuceresce ţĕrile pe calea economică, prin comerciŭ mai întâiu, apoi amicii pretendenţilor la tronurile române dobân-

republice, carĭ nu vor depune imediat armele, vor fi secuestrate de fiscul engles, este o curată hoţiă".

— N'ar fi óre bine, ca din incidentul acestei vătĕmărĭ de drept sĕ se facă un nou apel la simţul de dreptate al celorlalte puterĭ marĭ? — „De sigur", rĕspunse Dr. Leyds la acésta întrebare, „am puté sĕ o facem, însĕ numai fiind înainte convinşĭ, că acest pas al nostru nu ar rĕmâné zadarnic, ca şi cele premerse".

— Aşa-dér nu mai aşteptaţĭ dela Europa nimic?

— Ce sĕ rĕspund la acésta? Décă ar trebuì sĕ dic „da", ar trebui sĕ am o basă pentru o astfel de speranţă, dér n'o am. Décă aşĭ dice „ba", aşĭ declara printr'asta, că tóte dovedile de simpatiă, ce mi-se dau pentru fraţii mei luptătorĭ, dilnic cu sutele din tóte ţĕrile Europei şi nu numai dela privaţĭ, în adevĕr, *nu însémnă nimic*, şi că opiniunea publică a statelor continentale europene încă nu e în stare de a salva viaţa unui singur Bur, care se luptă pentru libertatea şi vatra sa părintéscă. Ar fi gróznic, décă ar trebui sĕ concepem gândul, că ca resultat final al întregei munce civilisatorice a secolului al 19-lea, avem sĕ recunóscem deplina neputinţă a tuturor puterilor morale faţă cu o politică de forţă ca acésta. Şi o spun asta nu numai cu privire la Transvaal, ci cu privire la popórele Europei. De se va permite Angliei, ca c'un rîs rece sĕ trécă cu nepăsare peste tóte strigătele de indignare ale popórelor continentale, atuncĭ încurênd ea va afla ocasiune de a esecuta acelaşĭ joc şi faţă cu puterĭ mai tarĭ, decât sunt statele Burilor, cu acelaşĭ succes.

Dr. Leyds a pronunţat aceste cuvinte fórte mişcat. Diaristul german i-a mai dis, în fine, că Germanii nu pot cuprinde cu mintea, ca întreg poporul bur sĕ se jertféscă într'o luptă fără nicĭ o speranţă; de aceea a ventilat şi întrebarea, décă Burii nu vor preferi mai bine sĕ părăséscă ţéra lor şi sĕ-şĭ caute nouĕ domicilii în alte părţĭ ale Africei, séu în alt continent.

— „Póte ar fi posibil şi acésta", rĕspunse Dr. Leyds, dér în momentul de faţă nu mĕ pot cugeta la acéstă posibilitate. Sperez încă, că Pronia ceréscă va da o nouă întorsătură lucrurilor până acum încă neprevĕdută, care va salva poporul meu în momentul celei mai marĭ strîmtorărĭ.

Dela Academia Română.

Bucurescĭ, 14 (27) Martie.

Astădĭ a fost şedinţă solemnelă la Academiă. Majestatea Sa Regele Carol, ca preşedinte de onóre al Academiei, a venit sĕ deschidă, după obiceiŭ, în mod sĕrbătoresc, sesiunea ordinară anuală presidând însu-şĭ şi inaugurând astfel lucrările acestei înalte instituţiunĭ de cultură naţională.

Tot pentru şedinţa de astădĭ era anunţat, că noul membru al Academiei P. S. Sa episcopul *Popea* va ceti discursul sĕu de recepţiune.

Cu vre-o óră înainte de sosirea Suveranului începură a veni membrii Academiei, ordinarĭ şi corespondenţĭ şi tribunele fură ocupate de un public ales, aşa că pe la ora 1 sala festivă a Academiei era plină. Afară de membrii Academiei au luat parte la şedinţă între alţii I. P. S. Sa Metropolitul-Primat şi Metropolitul Moldovei cu toţĭ episcopii şi archiereii, ce se aflau în Bucurescĭ.

La ora $1^1/_2$ d. a. sosesc M. S. Regele şi A. S. R. Principele moştenitor. Majestatea Sa a fost primit de ministrul instrucţiunei publice Dr. Istrati, de preşedintele P. Poni şi de întreg biroul Academiei. Intrând în sală Regele a fost salutat respectuos şi călduros de toţĭ cei de faţă.

După-ce Majestatea Sa a deschis şedinţa, preşedintele Academiei Poni a dat cetire unei adrese prin care a salutat cu bucuriă în numele Academiei Române pe înaltul ei protector, la care M. S. Regele a rĕspuns printr'un discurs avêntat şi frumos, în care mulţumesce pentru căldurósa adresă de simpatiă, ce i-a trimis'o Academia cu ocasiunea însănĕtoşării prea iubitului sĕu strănepot, în care ţéra vede speranţa sa pentru viitor.

Arată apoi interesul, ce-l pórtă pentru Academiă, şi spune, că dăruesce bibliotecei Academiei un manuscris inedit relativ la stările din Moldova din timpul domniei lui Alesandru Ipsilanti, manuscris în limba francesă de abatele Comite d'Hautterisce; arată cuprinsul acestui interesant memoriu şi în fine urând, ca lucrările Academiei, ce se încep acum, sĕ fiă cât mai mănóse, dă cuvêntul episcopului Popea, pe care-l salută cu bucuriă ca nou membru al Academiei.

După acésta episcopul *Popea* şĭ-a cetit discursul sĕu de recepţiune privitor la viaţa şi faptele Metropolitului Baron Andreiŭ de Şaguna. Luă apoi cuvêntul d-l secretar general Dimitrie *Sturdza* făcând apologia celor doi marĭ Metropoliţĭ ai Românilor din vécul al 19-lea fericiţii Veniamin Costache al Moldovei şi Andreiŭ Şaguna; încheie lăudând activitatea noului membru consacrată binelui némului şi al bisericei M. S. Regele e salutat pe vorbitorĭ şi a convorbit cu mai multe dómne şi domnĭ dintre cei de faţă, ér pe la órele 4 a părăsit sala dimpreună cu Principele moştenitor, însoţit de urările publicului.

Desbaterea budgetară în dieta din Peşta e pe sfîrşite. In şedinţa de alaltăerĭ s'a desbătut şi primit budgetul ministeriului de honvedĭ. Erĭ a urmat desbaterea budgetului ministeriului de finanţe. — Ca nicĭ odată, desbaterea budgetară a durat de rêndul acesta nu mai puţin ca trei lunĭ. In decursul ei s'a făcut de dragul lui Banffy şi niţică obstrucţiune, ca sĕ guste şi actualul ministru-preşedinte din veninul acestei săgeţĭ şi din pişcăturile maliţióse, ce i le-au aplicat clicaşii lui Tisza-Banffy din partidul dela putere, apoi cei din fracţiunea Eötvös-Komjathy.

A avut însĕ o parte bună şi acésta, dice organul partidei poporale, căcĭ a eşit cuiul din sac, s'a dat pe faţă ura neîmpăcată a banffyştilor contra lui Szell şi alianţa lor cu partida independentă protestantă în faţa viitórelor alegerĭ. Amintitul organ face imputărĭ ministrului-preşedinte, că a amânat orĭ ce acţiune şi că politică s'a făcut numai după culise. In urma acésta încrederea în Szell nu s'a consolidat de loc nicĭ în cameră, nicĭ în ţéră, fiind-că cu promisiunĭ şi vorbe ómenii nu pot fi ameţiţĭ timp îndelungat, cum nu se póte sătura cel flămând c'o zamă gólă. — Imputărĭ de felul acesta i-se fac lui Szell şi din partea ugroniştilor, al căror organ dice, că circumspecţiunea şi prevederea sunt bune, nu-i vorbă însĕ o petrecere prea scumpă pentru ţéră. Decât atâta, dic ei, mai mult plătesce o „mână energică".

Pe cum se vede, „patrioţii" încep tot mai mult s'o dea pe córda nemulţumirii faţă de „activitatea" lui Szell.

Acţiunea Românilor gr. cat.

Sub titlul acesta publică „*Magyarország*" dela 27 Martie următórele:

„După cum am anunţat la timpul sĕu, *Românii catolicĭ de rit grecesc(?!)* (de fapt însĕ cu liturgiă valahă), carĭ aparţin Metropoliei de Alba-Iulia şi Făgăraş (Blaşiŭ), au adresat prin archiereii lor Primatelui, ca preşedinte al congresului autonomiei catolice, un memoriu, în care provocându-se la organismul Metropoliei, ce l'au primit pe timpul absolutismului, *protestéză în contra aceea, ca şi ei sĕ fiă cuprinşĭ în organismul autonomiei regnicolare catolice* şi pretind *recunóscerea dreptului de a-se organisa independent.* Protestul acesta a fost îndrumat la comisiunea de 27 a congresului pentru autonomiă, care însĕ *l'a ignorat* tot aşa, ca şi conferenţa episcopilor din tómna anului trecut, înaintea căreia Metropolitul din Blaşiŭ l'a fost adus făcênd în legătură cu el *recriminărĭ nouĕ.*

„Din isvor acreditat se vestesce, că Metropolitul din Blaşiŭ, dimpreună cu episcopii de Oradea-mare, Gherla şi Lugoş, *au comunicat pretensiunile lor supremului patron* (monarchului), tot-odată *a adresat şi St. Scaun din Roma un memoriu* în interesul validitării pretinselor lor drepturĭ. După cum se vorbesce însĕ în cercurile înalte bisericescĭ, acéstă nisuinţă separatistică *n'are nicĭ o şansă de isbêndă*, fiind-că ea se opune rescriptului patronului suprem, prin care la timpul sĕu a convocat congresul autonomic cu participarea *tuturor* catolicilor de rit latin şi grecesc din Ungaria. Faţă cu acéstă disposiţiune a patronatului suprem al regelui apostolic însĕ, *dreptul nostru public nu permite apelaţiune*".

Aşteptăm, ca cu privire la aceste faime sĕ se dea cât mai curênd desluşirile de lipsă dela locul competent din Blaşiu, ca sĕ scim cu o óră mai curênd, care este în adevĕr sórtea memoriului din cestiune al episcopilor românĭ uniţĭ.

SCIRILE DILEI.

— 15 (28) Martie.

Alegerĭ pentru Sinodul archidiecesan din Sibiiu. Dumineca trecută s'a făcut scrutiniul alegerilor sinodale şi s'a constatat, că au fost aleşĭ următorii deputaţĭ mirenĭ: în cercul *Braşovului* d-nii: Arseniu Vlaicu şi Virgil Oniţiu; în cercul Branului: Ioan Cav. de Puşcariu şi Nicolau Garoiu; în cercul Treiscaunelor: Iosif Puşcariu şi Dr. Ianou Meţianu. In cercul *Făgăraşului* Dr. Ioan Şenchea şi George Borza; în cercul *Mediaşului* Dr. N. Vecerdea şi Nicolau Ivan. In cercul *Devei* Dr. Ioan Mihu şi Iosif Orbonaş. In cercul *Cluşului* Leontin Simonescu şi Dimitrie Comşa.

Jubileu. D-l *Sava Popovicĭ*, protopresbiter militar onorar şi asesor consistorial onorar, a împlinit în diua de 40 martirĭ ai acestui an 50 de anĭ, de când pentru prima-óră a servit la altar în comuna sa natală *Sadu.* Din incidentul acesta venerabilul preot a dăruit pentru biserica amintită 500 coróne, dintre carĭ 300 s'au adaus la fondul zidirei bisericei, ér cu 200 cor. s'a pus basă la un fond bisericesc pentru ajutorarea şcolarilor săracĭ, dér diligenţĭ din comună cu cărţĭ şi vestminte. D-l Sava Popovicĭ, care prin acest act de binefacere a sciut afla cea mai înţeléptă cale pentru serbarea jubileului sĕu, este póte chiar cel mai vechiŭ între preoţii archidiecesei române gr. or.; dênsul a împlinit 81 de anĭ ai etăţii şi 50 de anĭ ai preoţiei. In cursul vieţei s'a distins prin multe fapte de binefacere. Dorim venerabilului jubilar încă mulţĭ anĭ cu bine şi sănĕtate!

„Dómna contesă Lonyai". Din *Viena* se anunţă, că ministeriul de rĕsboiŭ comun ces. şi reg. publică cu data de 24 l. c. următórele: „Archiducesa Stefania, Alteţa Sa ces. şi reg. vĕduva moştenitorului de tron, a păşit în 22 l. c. la căsĕtoriă cu camerarul ces. şi reg. contele Lonyai Elemér. După-ce căsĕtoria acésta nu este egală în rang, după principiile esistente la curte, contesei Stefania Lonyai *nu-i compete titlul de „Alteţă regală"* în interiorul monarchiei austro-ungare, nicĭ rangul de „principesă belgiană" şi de „principesă de „Saxa-Coburg". Comunicarea acésta se face pe basa comunicatului oficiului de mareşal-suprem ces. şi reg." Drept completare a acestui comunicat „*Fremdenblatt*", organ, ce stă aprópe de ministeriul de esterne, publică următórea scire din Bruxella: „Regele belgian *Leopold* a decis, că fiicei sale *Stefania*, vĕduva moştenitorului de tron, nu-i mai compete titlul de „Alteţă", nicĭ titlul de „principesă reg. belgiană" după căsĕtoria încheiată cu contele Lonyai Elemer. Decisiunea acésta s'a comunicat oficios oficiului de mareşal suprem din Viena, care va însciinţa despre acésta prin circulară tóte curţile şi oficiile de stat.

Camera advocaţială din Braşov va serba în 31 Martie n. c. aniversarea de 25 de anĭ, dela constituirea sa. Se va ţiné la órele 5 d. a. o adunare festivă în sala dela casa Sfatului, la care preşedintele va rosti o vorbire de deschidere, ér secretarul va face cunoscut istoricul de 25 de anĭ al camerei. La 8 óre séra va urma un banchet. Tacâmul 4 coróne.

Aniversarea creditului Urban. Dumineca trecută la ora 1 acţionarii creditului funciar urban din Bucurescĭ s'au întrunit spre a serba a 25-a aniversare a fondărei acelui credit. Au participat peste 200 persóne. D-l *Lupaşcu*, preşedintele consiliului de administraţiă, a oferit o *medaliă de aur* d-lui A. *Băicoianu*, directorul creditului Urban. Acéstă medaliă a fost bătută în urma propunerii făcute în anul trecut de d-l Take Ionescu. D-l *Băicoianu* a mulţumit de onórea, ce 'i-s'a făcut, şi a promis, că şi pe viitor va depune aceeaşĭ muncă pentru prosperarea instituţiei în fruntea căreia se află. S'a distribuit apoi câte-o medaliă de bronz fiă-cărui acţionar al Creditului. Pe faţa medalieĭ e chipul d-lui A. Băicoianu şi anii 1875—1900, ér pe verso România e representată printr'o zeiţă, care ţine o cunună de laurĭ de-asupra oraşului Bucurescĭ.

Nou prelat papal. Cetim în „Alkotmany", că canonicul Augustin *Lauran* din Oradea-mare a fost numit prelat papal.

Micul prinţ de Hohenlohe, fiul cancelarului Germaniei, se află de vre-o opt dile în tratamentul institutului Pasteur din Paris. Acest copilaş de şése anĭ fù muşcat de un câne turbat la Cannes. Prinţul şi prinţesa de Hohenlohe au sosit cu el în tótă graba la Paris şi la institutul Pastreu au fost asiguraţĭ, că fiiul lor va fi vindecat.

Moneta română. E de interes a cunósce numĕrul pieselor române de aur, de

---

dind de timpuriu influenţa în stat, ajung prin căsĕtorii sĕ pună mâna pe moşiile boerilor, ajung sĕ ocupe cele mai înalte dregătorii în ambele ţĕrĭ surorĭ, de multe orĭ în dauna boerilor pămêntenĭ.

Domnitorii românĭ, prin cultura lor, prin legăturile lor de căsĕtoriă se grăbesc pe întrecute a atrage învĕţaţĭ grecĭ la curţile lor; fiind doritorĭ de sciinţa şi luminele grecescĭ, Domnitorii noştri au păţit ca şi fluturii, care osciléză nóptea la lumina luminării, dér care îşĭ ard aripele. Ei chiamă în mod inconscient pe Grecĭ în ţĕrile lor, şi acésta are ca consecinţă grecisarea societăţii înalte românescĭ şi mai târdiu domnia fanariotă.

Limba grecéscă fiind limba Orientului creştin, cu care Românii stĕteau în cele mai strînse relaţiunĭ, şi cum elementul grec atât bisericesc cât şi laic, devenise preponderant, Domnitorii Românĭ înfiinţéză şcóle grecescĭ, care fiind întreţinute cu cheltuéla Statului, ajung în scurt timp a fi ridicate la rangul de Academii. Aceste Academii sunt frequentate nu numai de copii românĭ şi grecĭ, dér şi de copii strĕinĭ ca bulgarĭ, serbĭ albanesĭ etc.

Studiile, carĭ se predau în aceste Academii erau superióre. Aci Românii fac cunoscinţă cu autorii clasicĭ elinĭ şi latinĭ, ér din prima jumĕtate a secolului XVIII cu limba francesă şi sciinţele, carĭ luaseră un mare avênt în Europa apusană.

Profesorii grecĭ, carĭ au predat în Academiile din Bucurescĭ şi Iaşĭ, erau doctorĭ în mai multe specialităţĭ; întreţineau corespondenţe cu învĕţaţii din Occident şi erau totdéuna în curentul sciinţei. Unii din aceştĭ profesorĭ sub raportul sciinţei s'au bucurat de o reputaţiune europénă, cum a fost Doctorul Ion Comnen, Sevastos Kimenitul din Trapezunt, Helladius, Ieremia Cacavella, Nicolae, Cercel, Nicefor Theotoki etc. etc. Aceştĭ profesorĭ desfăşurau o mare activitate pentru a rĕspândi lumina, printre Grecĭ, şi toţĭ urmăreau scopul ca prin lumină sĕ deştepte simţĕmêntul patriotic al Grecilor, adormit de vécurĭ sub despotismul turcesc, şi au reuşit.

(Va urma).

argint şi de aramă, ce sunt actualmente în circulaţiă. Moneta de aur română representă suma de 7,725,000 lei. Moneta divisionară de argint representă suma de 57.700,000 lei şi moneda de aramă 5.345,000 lei. Numĕrul pieselor de monetă de aramă este de 102.250,000, dintre carī 65 milióne de piese au fost bătute la monetăria din Birmingham şi restul la monetăria din Bucurescĭ.

Jan Kubelik. Pănă la încheierea numĕrului de aḑĭ al fóiei nóstre n'am primit încă programul concertului celebrului virtuos în violină Kubelik, ce l'am fost avisat erĭ, din care causă publicarea lui va urma mâne. Biletele, ce se mai găsesc încă, se pot căpĕta la librăria Hiemesch.

Monumentul lui Garibaldi în Francia. Alaltăerĭ s'a desvelit în oraşul *Dijon* din Francia un monument a lui Garibaldi, pe care oraşul l'a ridicat în onórea eroicului luptător italian. La festivitate a participat şi ministrul frances al cultelor şi instrucţiunpublice *Leygues*, apoi numĕróse deputaţiunĭ şi un public imens. Cu ocasia desvĕlirei monumentului s'au rostit mai multe discursurĭ. După primar a luat cuvêntul fostul căpitan al aşa numitei „Armée des Vosques", d-l *Soubeiran*, care preamărì curagiul şi cavalerismul lui Garibaldi în lupta pentru libertate, precum şi eroismul luptătorilor lui. Ministrul frances al instrucţiunei luând cuvêntul ḑise, că prin desvĕlirea monumentului Garibaldi oraşul Dijon nu sĕrbătoresce numai pe erou, ci a făcut destul recunoscinţei şi gratitudinei naţionale. Rolul lui Garibaldi, ḑise ministrul, a consolidat *înţelegerea dintre Francia şi Italia*, ér statua desvĕlită acum va fi tot-déuna simbolul *frăţietăţii*, ce *unesce* pe cele două naţiunĭ.

Pictor fără degete. S'a vorbit mult dĕunăḑĭ de pictorul fără de mânĭ, care a murit în Bruxella. De câte-va ḑile însĕ se vede pe piaţa Caroussel în Paris un tînĕr, sĕrăcăcios îmbrăcat şi grozav de slutit, care ia crochiurĭ ale perspectivei dela Tuileriî şi dela Champs Elisées. Acest tînĕr, cu braţele fórte scurte, n'are aşa ḑicênd mânĭ, încheiăturile dela mânile sale se termină în două degete lipite unul de altul, ce formézá mâna stângă, şi apoi într'un deget, ce representă mâna dréptă. Şi cu aceste mânĭ informe, c'un curagiŭ de minune, acest artist desemnéză şi pictéză, spre marea uimire a trecĕtorilor.

Nume ingenios. Femeia unui biet muncitor engles din East End a născut o fetiţă tocmai în ḑiua când Cronje a capitulat. De bucuria nouei născute şi a victoriei lui Roberts, părinţii copilei i-au dat numele de: „Modderina, Belmontina, Robertina, Bullerina". N'a mai rĕmas, decât ca părinţii sĕ pună un premiu pentru acela, care va sci sĕ spună, care va fi ḑiua ei onomastică?

Diplomat „ofensat" în onóre. Din *Berlin* se scrie, că marele ambasador german din Petersburg, prinţul *Radolin*, s'a simţit fórte vătĕmat în onórea şi demnitatea lui personală, pentru-că marele duce *Vladimir* a ḑis despre el la un bal de curte, că e *cel mai plicticos diplomat* din lume. Din pricina acésta ambasadorul s'a plâns nevestei marelui duce, care este fiica marelui duce de Meklenburg. Acésta însĕ l'a respins pe ambasador şi a protestat, ca ea sĕ fiă considerată în Petersburg ca prinţesă germană, deóre-ce ea e esclusiv mare ducesă rusésoă. Bietul ambasador, ce era sĕ mai facă după atâta opărélă? S'a plâns la ministru de esterne contele *Murawiev*. Acesta a rugat pe marele duce Vladimir sĕ-şĭ înduplece nevasta a ḑice câte-va vorbe mai graţióse ambasadorului, însĕ prinţesa încăpăţînată a declarat, că Dómne feresce, ea nu-şĭ va cere scuse, ba adause, că va refusa pe ambasador şi a doua-óră, décă ar cuteza sĕ se presente înaintea ei. După tóte acestea la curtea rusésoă se crede, că prinţul *Radolin* îşĭ va da dimisia.

Luptătorĭ englesĭ panceraţĭ. O revistă militară englesă comunică cetitorilor sĕi, că cei mai mulţĭ soldaţĭ ai armatei englese pórtă *cămăşĭ-pancere* sub uniformă, carĭ representă numai o greutate de 1200 grame. Dér ce folos, că la 800 de paşĭ pancera acésta nu resistă glonţului din puşca-Mauser a Burilor? Englesii ar fi trebuit sĕ-şĭ îmbrace soldaţii de sus până jos în fier, ca sĕ fiă imunĭ contra glónţelor inimicului. Atuncĭ n'ar fi pierdut atâtea mii de nenorociţĭ, carĭ sunt trimişĭ contra Burilor, fără a sci pentru-ce şi pentru cine îşĭ pun trupurile ţîntă.

2500 de cai ungarĭ pe mare. Scim, că Anglia a făcut marĭ cumpărărĭ de cai în Ungaria, pentru-ca sĕ-i trimită la Africa. Pănă acum Anglia a transportat 2500 de cai, şi au costat'o sume fabulóse. Nicĭ unul din transporturĭ însĕ n'a sosit până acum la destinaţiă. Corabia „Mount Libanon" cu primul transport a trecut peste equator, „Glenmorven" numai ḑilele acestea a pătruns prin Gibraltar, ér corăbiile „Elmdene" şi „City of Lucknow" pribegesc încă pe valurile Mediteranei.

Societatea geografică română.

Darea de sémă anuală a d-lui secretar-general ***George I. Lahovari*** *către adunarea generală*

In şedinţa dela 5 (18) Martie 1900.

Sire! Alteţă Regală! Onorată Adunare!

„*Grammatici certant*"... şi, în adevĕr, se cértă grămaticii, se cértă cărturarii, şi noi încă nu suntem dumiriţĭ, décă trăim deja în secolul al XX lea sĕu tot mai suntem în învechitul, gîrbovitul veac al XIX-lea. Un împĕrat puternic a decretat, că dela 1 Ianuarie st. n., am intrat într'un veac nou.

Prea Sfântul urmaş al apostolului Petru încă a celebrat anul jubilar, începutul unui nou secol; de altă parte însĕ „*Le Bureau des Longitudes*" din Paris susţine, că numai în anul 1901 întrăm în vécul viitor, şi în acésta este de acord cu marele Victor Hugo, care într'un vers cunoscut: *Le siècle aviat un an*... punea începutul secolului al XIX-lea în anul 1801. S'a usat multă cernélă în revistele sciinţifice şi în jurnalistica de tóte ḑilele, şi încă cestia nu este elucidată. Pentru noi, totuşĭ, un lucru este cert: de 5 ḑile, adecă dela 1 Martie, am rĕmas cu 13 ḑile îndĕrĕt. Acéstă împrejurare a readus în desbatere, mai în tóte ţĕrile ortodoxe, cestiunea unificărei calendarului Iulian şi Gregorian, dér din nenorocire nu s'a luat nicăirĭ vre-o decisiune.

La noi, o societate sciinţifică a întreprins sĕ ia iniţiativa reformei calendarului, şi a propus chiar un proiect de lege în acéstă privinţă. Nu este locul aicĭ a intra în amĕnunte, nicĭ asupra memoriului, nicĭ asupra proiectului de lege; este destul sĕ amintim, că bărbaţĭ ca d-l Istrati, ministrul actual de culte, ca d-nii St. Haret, St. Hepites, Pangrati, David Emanuel, Coculescu, C. Miclescu, Mirescu, Bungatzianu, Tzitzeica, Ianculescu au fost aceia, carĭ au studiat şi au propus soluţiunea acestei importante cestiunĭ.

După noi, este de regretat, că în acéstă eminentă comisiune nu găsim nicĭ un singur membru din înaltul nostru cler; căcĭ orĭ-ce s'ar ḑice, cestiunea calendarului este strîns legată cu biserica şi o reformă aşa de radicală, nu póte fi făcută decât în coînţelegere cu Sf. Sinod. De altfel, acéstă a 13-a ḑi, care se adaugă la cele 12, cu care rĕmăsesem îndĕrĕt, ne păstréză multe surprinderĭ, multe neajunsurĭ, şi ca sĕ mĕ mărginesc la un singur esemplu, voiŭ aminti, că peste o lună avem sĕ sĕrbătorim ḑiua de 8 (20) Aprilie, sĕrbătórea scumpă a tuturor Românilor, căcĭ ea întrunesce două date memoriale din istoria nóstră contimporană; într'adevĕr, la 20 Aprilie st. n. s'a născut Suveranul nostru, şi prin o coincidenţă providenţială, la 8 Aprilie st. v. s'a făcut alegerea Domnitorului nostru; aceste două date se confundau până în anul trecut, şi astfel ḑiua de 8 (20) Aprilie era o îndoită sĕrbătóre pentru tótă ţéra; ĕstimp lucrurile se schimbă, căcĭ 8 Aprilie st. v. corĕspunde cu 21 Aprilie st. n., ér 20 Aprilie st. n. este la 7 Aprilie st. v., prin urmare, nu mai sunt întrunite într'o singură ḑi aceste două date memorabile pentru noi. Vom vedé în curênd soluţiunea, care o va da consiliul de miniştri şi în care ḑi are sĕ fiă Te-Deum la Sf. Metropoliă.

Venind acum la activitatea societăţii nóstre, în anul espirat, şi începênd cu situaţia ei financiară, avem de notat, că peste prevederile nóstre budgetare, carĭ erau de 57.450 lei, s'au incassat mai mult 4.204 lei 29 banĭ, astfel că totalul incasărilor a fost de 61.654 lei, 29 banĭ, ér la cheltuelĭ s'a făcut o economiă asupra prevederilor budgetare de 7.881 lei, 55 banĭ, astfel că balanţa anului trecut se soldéză cu un escedent de *12,085 lei 84 banĭ*, care se datoresce spiritului de economiă şi de bună chibzuinţă a stimatului nostru cassier d-l L. Basset.

Pentru anul curent, vĕ presentăm un budget echilibrat, de 31.900 lei. Şi aicĭ prudenţa d-lui Basset a făcut sĕ fiă evaluările de veniturĭ mai pe jos de incasările probabile, şi sperăm, că veniturile vor fi mult mai marĭ, decât cele înscrise în budgetul nostru.

Atât compturile pe anul 1899, cât şi budgetul pe anul 1900, au fost supuse cercetărilor comitetului şi comisiunei de control, care le-au esaminat şi aprobat, astfel cum vi-se presintă astăḑĭ.

(Va urma).

Academia Română.

Raport asupra lucrărilor făcute în anul 1899—1900.

— Urmare. —

VII. Concursurile premielor.

In sesiunea generală a acestui an sunt de acordat 4 premii pentru opere publicate şi 3 pentru lucrărĭ asupra unor subiecte puse la concurs. S'au presentat următórele publicaţiunĭ şi lucrărĭ la concursurile acestor premii:

1. La *Premiul Năsturel-Herĕscu* din seria B. de 4.000 lei, care este a se decerne unei cărţĭ scrise în limba română, cu conţinut de orĭ-ce natură, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Novembre 1898 până la 31 Octomvre 1899, — s'au presentat următórele publicaţiunĭ:

Blaga (Dr. Iosif), Teoria dramei, Braşov 1899. *Condiescu* (I. P.), Studii experimentale asupra întreţinerii căilor ferate, Bucurescĭ 1899. *Crăsescu* (Dr. V.), Ovreiul, roman, Bucurescĭ 1899. *Gârbea* (G. O.), Iov. poemă dramatică, ed. II, Bucurescĭ 1899. *Grigoriu* (Const. A.), Teatru de familiă, Bucurescĭ 1899. *Iorga* (N.), Documente românescĭ din archivele Bistriţei, Bucurescĭ 1899. *Lecca* (Haralamb G.), Jucătorii de cărţĭ, Bucurescĭ 1900. *Lecca* (Octav George), Familiile boerescĭ române, Bucurescĭ 1899. *Marion*, D'avalma, ed. II, Bucurescĭ 1899. *Mitrescu* (Filon Th.), Mic dicţionar român-latin, Bucurescĭ 1899. *Nanu* (D.). Nocturne Câmpulung 1900. *Rosetti* Radu D.), Valurĭ. Bucurescĭ 1900. *Societatea geografică română* Marele Dicţionar geografic al României, 8 fascicule, Bucurescĭ 1898, 1899. *Vlahuţă* (A.), Clipe de linişte, Bucurescĭ 1899.

2. La *Premiul Statului Lazăr*, de 5.000 lei, care este a se da celei mai bune cărţĭ scrise în limba română, cu conţinut sciențific, séu celei mai importante invenţiunĭ scienţifice făcute dela 1 Novembre 1898 până la 31 Octomvre 1899, — s'au presentat următorii concurenţĭ:

Berberianu (I.) Examenul de asistent în farmaciă, Bucurescĭ 1899. *Climescu* (C.), Curs de geometriă analitică, Iaşĭ 1898. *Cuza* (A. C.), Despre poporaţie, Iaşĭ 1899. *Florantin* (I. Pop), Teletipia (descoperire). *Kiriac* (Dr. I.), Curs clinic de patologie chirurgicală, vol. III. şi IV. Bucurescĭ 1898, 1899. *Manicatidi* (Al.), Curs de algebră elementară, Bucurescĭ 1899. Observaţiunĭ asupra procedeelor de calcul aritmetic utilisate în şcólele nóstre, Bucurescĭ 1899. *Minovicĭ* (M.), Putrefacţia din punctul de vedere medico-legal şi hygienic, Bucurescĭ 1899. *Oceanu* (I. P.), Ovariotomia la iapă, vacă, etc., Bucurescĭ 1899. *Păcăţian* (Teodor V.), Lupta pentru drept, traducere, Bucurescĭ 1898. Scopul în drept, traducere, Bucurescĭ Sibiiu 1898. Libertatea, traducere, Sibiiu 1899. Principiile politice, traducere, Sibiiu 1899. *Possa* (Dr. S.), Difterie şi seroterapie, Iaşĭ 1899. *Şerbănescu* (Dr. I.), Memoriŭ asupra maladiilor infecţióse în armată, Bucurescĭ 1899. *Stoica* (Simeon), Dietetica poporală, Braşov 1897.

(Va urma.)

O rugare.

Direcţiunea scólelor medii gr. or. rom. din Braşov adreséză publicului românesc rugarea, ca acele stimate persóne, carĭ posed póte vr'un esemplar din broşura: ***G. E Nicefor***: „*Cuvênt pronunţat în capela română rĕs. din cetate în 11/23 Martie 1856* cu ocasiunea publicării înaltului decret minist., prin care gimn. mic rom. rĕs. din Braşov se dechiară de public". Tip. Römer şi Kamner 1856. — 8°, cu 8 pag., — sĕ binevoiéscă a'l pune la disposiţiunea direcţiunii şcolare pe câtva timp.

NECROLOG. Subscrişii cu inima înfrântă de adêncă durere aduc la cunoscinţa consângenilor, afinilor, amicilor şi numĕroşilor cunoscuţĭ, că preaiubitul şi în vecĭ neuitatul soţ, frate, moş, unchiŭ, cumnat, creştin piu şi modest, adevĕratul filantrop: **Georgiu Visa**, proprietar de mine, neguţător, membru fundator al „Asociaţiunei pentru literatura română şi cultura poporului român" după o viéţă plină de activitate, aḑĭ în 26 Martie n. c. la 10 óre a. m. după un morb scurt, însĕ grele suferinţe, în etate de 76 anĭ, în al 21-lea an al fericitei sale căsĕtorii a doua, împărtăşit cu SS. Sacramente, şĭ-a dat blândul şi nobilul sĕu suflet în mânile Creatorului.

Rĕmăşiţele pămêntescĭ ale scumpului defunct se vor aşeḑa spre rĕpaus etern, Mercurĭ, în 28 Martie st. n. a. c. la 2 óre d. a. după ritul bisericei gr. cat. în cimiterul dela biserica parochială din Zlatna.

Fiă-i ţĕrîna uşóră şi memoria în etern binecuvêntată!

Zlatna, 26 Martie 1900.

Ana Visa n. *Berghian*, ca soţiă; *Octavia Sebeşan*, ca fiică; *Dumitru Visa* ca nepot; *Ioan Visa*, ca frate; *Mariţi Visa* ca nepótă.

— **Ioan Şerban**, proprietar mare în Deva, membru virilist în comitatul Huniedóra etc. etc., după un morb greu, astăḑĭ la órele 6 séra, în etate de 34 anĭ, şi al 6-lea al fericitei căsĕtorii, şi-a dat nobilul suflet în mânile Creatorului. Rĕmăşiţele pămêntescĭ ale iubitului defunct, după celebrarea ritualelor bisericescĭ, Miercurĭ în 28 Martie n. a. c. la órele 2 p. m. se vor aşeḑa spre rĕpaus etern în cimiterul gr. or. din Deva.

Deva, 26 Martie n. 1900.

Leonida Şerban n. Feier soţiă, Petru Şerban şi soţia sa Neti ca frate, Fironda Stefan m. Maier, Cata Stefan m. Igna mătuşĭ, Aron Feier socru, Ioan German şi soţia Sofia, Vasile Boneu şi soţia Otilia, Vĕd. Silvia Dr. Feier cumnaţĭ şi cumnate, apoi numĕroşĭ verĭ şi nepoţĭ.

— **Iosef Schreiber**, fabricant de postav în Braşov, a rĕposat în 26 Martie n. c. în anul al 58-lea al etăţii. Rĕposatul era companionul firmei Wilhelm Scherg & Comp. din loc.

DIVERSE.

Cerşitor bogat. In Hamburg s'a presentat ḑilele trecute un cerşitor bĕtrân la poliţiă, plângêndu-se, că cineva i-a furat un libel de depunere la bancă, care representă cincĭ-spre-ḑece mii de mărcĭ şi două mii de mărcĭ banĭ gata. Organele poliţiei la început nu voiau sĕ crédă cerşitorului, despre care sciau, că de mulţĭ anĭ îşĭ petrece viéţa în cea mai mare miseriă. După-ce s'au convins însĕ, că vorbesce adevĕrat, au pornit cercetare. S'a constatat, că cerşitorul, care acum este de 80 de anĭ, avea pensiă dela o fabrică din Hamburg, la care lucrase timp de 50 de anĭ. Când a eşit dela fabrică s'a desbrăcat de hainele lui cinstite şi s'a îmbrăcat în sdrenţe, începênd sĕ cerşéscă pe la colţurile stradelor. Pensia şi-o punea întotdéuna la cassa de pĕstrare şi mai economisa şi din banii cerşiţĭ. Nicĭ odată nu cheltuia măcar un ban, ér de mâncat numai atuncĭ mânca, décă din milă căpĕta câte-o bucăţică de pâne, orĭ vre-o rĕmăşiţă de mâncare. Libelul despre banii depuşĭ şi banii gata, ce-i avea, îi păstra sub perina unui scaun dela locuinţa sa. Când i-s'a spus că décă se vor afla banii va trebui sĕ plătéscă dare, cerşitorul s'a întristat grozav şi a început sĕ plângă, observând cu durere, că mai bine ar fi, décă nu s'ar afla hoţul.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,

se pot procura următórele cărţi:

Scrierĭ literare pentru popor.

Poveştile Peleşului, eminentele novele ale *Carmen Sylvei* (regina României), cunoscute în tótă lumea literară. Costă 50 cr. (cu posta 55.)

Legende sĕu Basmele Românilor adunate din gura poporului de neuitatul *P. Ispirescu*. Acésta e una din cele mai preţióse colecţiunĭ de poveştĭ, ce le avem în literatura nóstră şi n'ar trebui sĕ lipséscă din nicĭ o bibliotecă română, cu atât mai puţin din bibliotecile poporale, fiind în felul sĕu o scriere de model. E o carte mare de 400 pag. Preţul 1 fl. 70 cr. (cu posta 1 fl. 80.)

Dilele lui Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor *Lewis Vallace*. Tomul I conţine 532 pag. şi costă numai 75 cr., ér tom II are 508 pag. şi costă 70 cr. Intregul op fl. 1.45 (cu posta fl. 1·60.) In asĕmĕnare cu mărimea, preţul e fórte moderat. Cetitorii vor găsi în el o lectură distractivă şi moralisătóre, pentru bibliotecile poporale şi pentru familii el constitue o lectură escelentă şi fórte potrivită de-a înlocui romanele secĭ şi de sensaţiă

Săpătorul de banĭ, comediă în trei acte localisată de *Antoniu Popp*. Se recomandă mai ales pentru cei ce vrĕu sĕ jóce teatru, fiind o piesă fórte uşóră. cu sugemoral luat din mijlocul poporului. Preţul 12 cr. (prin postă 14 cr.)

Nopţi de iérnă. novele pentru popor de *George Simu*. Conţine vre-o 7 novele cu tendinţe morale. Mărimea 250 pag. Preţul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Viéţa după mórte, sĕu nemurirea sufletului, dedusă din misteriul fiinţei omenescĭ şi deşertăciunea celor trecĕtóre, de *I. P. Ediţiunea a doua*, apărută în Gherla în 1897, corectată şi amplificată, scrisă cu ortografia cu semne. E o carte fórte mângăitóre pentru inimele creştine şi scrisă la înţelesul fie-căruia. Preţul 50 cr. (Cu posta 55 cr).

Ţiganii, schiţă istorică lucrată pentru petrecere după mai mulţi autorĭ, de cunoscutul nostru scriitor *Ioan Pop Reteganul*. Preţul 55 cr. (cu posta 58 cr).

Merinde dela şcólă, sĕu învĕţăturĭ pentru popor, de *Dr. Georgiu Popa*. Este o carte mare şi fórte ieftină în asĕmĕnare cu mărimea ei, dér şi mai ieftină în asĕmĕnare cu învĕţăturile marĭ şi multe, ce se cuprind în ea. Preţul 60 cr. (trimis prin postă 70 cr.)

Poveştile Bănatului e o carte mare cu poveştĭ din Bănat, împărţită în 3 tomurĭ, de G. Cătană. Preţul 65 cr. (cu posta 70 cr.

Musa Someşană este o carte de poesii poporale din jurul Năsĕudului, culese de Iuliu Bugnariu. Preţul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Buchetul, culegere de cântărĭ bĕtrânescĭ şi naţionale de I. Pop Reteganul. Preţul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Dracul novelă de V. R. *Buticescu*. E scrisă fórte poporal cu tendinţa de-a combate credinţa deşértă. Preţul 10 cr. (prin poştă 12 cr.)

Lira Bihorului este o cărticică cu balade poporale, adecă o carte cu povestirĭ istorice scrisă în versurĭ, de *Antoniu Pop*. Preţul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc, de I. Pop Reteganul. Preţul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

125 chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc, de I. Pop Reteganul. Preţul 12 cr., cu posta 15 cr.

Părintele Nicolae, schiţă din viéţa preoţilor, de *George Simu*. Preţul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Opşaguri, cât cioplite. cât pilite şi la lume împărţite, de *I. Pop Reteganul*. Sunt vre-o 60 de poesii glumeţe. Preţul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

Risete şi zimbete, de *T. V. Gheaja*. După cum şi titula arată, este o carte de cuprins glumeţ; în ea se află nu mai puţin ca 254 de anecdote, păcăliturĭ şi povestirĭ glumeţe care te fac sĕ-ţĭ maĭ uiţĭ de nĕcasurile lumei şi sĕ isbucnescĭ în rîs. Preţul 30 cr.(cu posta 35 cr.)

Cartea Săteanului, de *Emanuel Părăeanu*. Conţine mai multe novele poporale, scrise în stil fórte uşor, şi printre ele mai multe poesii, mai ales satirice. Preţul 45 cr. (cu posta 50 cr.)

„Preotul ca ministru al sacramentului penitenţei“, tractat teoretic-practic, prelucrat de *Arghirobarbu*, cu permisiunea superiorilor. Pseudonimul Arghirobarbu e cunoscut în literatura nóstră cu autorul multor scrierĭ de valóre, mai ales bisericescĭ, între carĭ este a se numĕra şi scrierea de faţă, care cuprinde un studiu aprofundat şi denotă o bogată erudiţiune teologică din partea autorului. Preţul unui esemplar (207 pag. format mare 8°) e 1 fl. (plus 10 cr. porto.)

„Amicul bun“, colecţiune de lectură solidătóre de caracter în direcţiune relii gióså morală (Doctorul sufletesc şi sfaturile lui pentru cei ce sunt aprópe de timpul scăpărei din închisóre) tradusă de actualul preposit capitular *Ioan Papiu*, pe timpul când funcţiona ca spiritual la institutul corecţional din Gherla. Preţul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

„Consideraţiunĭ istorice asupra asociaţiunii popórelor" şi aplicaţiunea lor la *naţiunea nóstră* de *Ioan Clinciu* profesor în Bucurescĭ. Acéstă scriere, apărută tocmai acum de sub tipar, este de deosebit interes pentru bărbaţii iubitorĭ de sciinţă. Preţul 1 fl., (+ 5 cr. porto.)

Dietetica poporală, scrisă cu deosebită consideraţiune la modul de veţuire a ţeranului român, de *Simeon Stoica*, medic pensionat. Carte tipărită cu ajutorul Asso ciaţiunei-etăt şi de favorabil apreţiată din partea diarelor nóstre. Conţine vre o 25 figurĭ în text. Preţul 85 cr. trimis francat.

Cugete şi consideraţiunĭ din esperienţa vieţii lui Argirobarb. Tipărită în 1898. Cartea se estinde pe 30 pagine şi conţine 170 de sfaturĭ înţelepte, scóse din păţania vieţii. Preţul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din viéţa Românilor bihorenĭ, de d-na *L. Rudow-Suciu*. Este o carte de 148 pag. 8°, tipar mĕrunt, dér frumos şi curat. Preţul 50 crucerĭ (cu porto 55 cr.),

Toaste pentru tot felul de persóne şi ocasiunĭ, de *Tit. V. Gheaja*, spiritual la institutul de corecţiune din Gherla. Preţul 20 cr. (cu posta 22 cr.).

Povestea despre prinţul Ahmed al Kamel sĕu Pribeagul îndrăgostit, tradusă de *Dr. T.* Este o istorisire interesantă şi bine scrisă. Preţul 30 cr. (Cu posta 33 cr.)

Poesii de *Vasiliu Ranta Buticescu*. E o bogată colecţiune de poesii, tipărite pe hărtiă fină şi formând un volum de lux Preţul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.).

Felicitărĭ în poesii şi prosă la anul nou, diua nascerei şi diua numelui, către diferite rudenii, preoţĭ, învĕţătorĭ şi binefăcĕtorĭ, precum şi vorbirĭ la diferite ocasiunĭ scolastice, de *George Simu*. Preţul 20 cr. (cu posta 22 cr.).

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 Martie 1900.

Renta ung. de aur 4%.	97.15
Renta de coróne ung. 4%.	93.45
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	100.20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	93.20
Bonurĭ rurale croate-slavone	93.75
Impr. ung. cu premii	104.25
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	141.40
Renta de argint austr.	99.30
Renta de hârtie austr.	99.05
Renta de aur austr.	98.35
Losurĭ din 1860.	136. –
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	127.25
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	187.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	134.35
Napoleondorĭ	19.28
Mărcĭ imperiale germane	118.65
London vista	242.95
Paris vista.	96.35½
Rente de coróne austr. 4%	99.50
Note italiene.	90.20

Cursul pieţei Braşov.

Din 28 Martie 1900.

Bancnota rom.	Cump.	18.88	Vênd.	19.—
Argint român.	Cump.	18.60	Vênd.	18.70
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.20	Vênd.	19.30
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.–	Vênd.	128.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Sosirea şi plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Octomvre st. n. 1899.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Trenul de persóne la 8 óre dim.
II. Tr. accel. peste Clusiu la 2 ó. 9 m. p. m
III. Trenul mixt la 10 óre 25 min. séra

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Trenul mixt. care circulă numai Vinerea dela Predeal, la 0 óre — min. dim.
II. Trenul accel. la 2 óre 18 min. p. m.
III. Trenul mixt, la 5 óre 20 min. p. m.
IV. Trenul de pers., la 9 óre 27 min. séra.

Dela Kezdi-Oşorheiu la Braşov:

I. Trenul de persóne la 8 óre 25 m. d., (are legătură în St.-Georgĭ cu Ciuc-Szerda şi Ciuc-Gyimes).
II. Trenul de persóne la 1 óră 51 m. p. m.
III. Trenul mixt, la 6 óre 48 m. séra, (are legătură cu Ciuc-Szereda).

Dela Zĕrnescĭ la Braşov G. Bartolomeiu).

I Trenul mixt la 6 óre 22 min. dim.
II. Trenul mixt la 1 óră 13 min. p. m.

Dela Ciuc-Gyimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la 8 óre 25 min. dim
II. Trenul de pers. la 1 óră 51 min. p. m.
III. Trenul mixt la 6 óre 48 min. séra.

Plecarea trenurilor din Braşov

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la 5 óre 8 min. diminéţa
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la 2 ó. 45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la 7 óre 48 min. séra.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la 3 óre 55 min. d.
II. Trenul mixt la 11 óre a. m.
III. Trenul accelerat (ce vine pe la Oradia Cluşiu) la 2 óre 19 min. p. m.

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu:

I. Trenul de persóne la 5 óre 19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad) Ciuc-Szereda. 3 ó. 15 m.
II. Trenul mixt la 8 óre 50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la 3 óre 15 m. p. m are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Szereda.

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (G. Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la 9 óre şi 2 min. a. m.
II. Trenul mixt la 3 óre 18 min p. m

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la 5 óre 19 min. dim.
II. Trenul mixt la 8 óre 50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la 3 óre 15 min. p. m.

A V I S.

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face şi reînoi ori şi când dela 1-ma şi 15 a fiă-carei luni.

Domnii abonaţĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se aboneză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arate şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans.“

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.